

Nr 579

Av herrar **Ringaby** och **Eskilsson**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 72, med förslag till organisation för undervisning och vård av barn med komplicerad utvecklingshämning m. m.*

I proposition nr 72 framlägges förslag rörande organisationen för undervisning och vård av barn med komplicerad utvecklingshämning. Organisationen föreslås omfatta fyra enheter, varav två för flickor och två för pojkar.

Mentalsjukvårdsberedningens byggnads- och utrustningsdelegation har i skrivelse den 28 juni 1960 avgivit betänkande med förslag till nämnda organisation.

Här kommer till behandling att upptagas frågan att det nuvarande statliga skol- och yrkeshemmet i Vänersborg föreslås nedläggas och ersättas med ett nytt hem om 45 à 50 platser för yrkeshemselever.

Mentalsjukvårdsberedningens byggnads- och utrustningsdelegation har i enhälligt avgivet betänkande föreslagit att Vänersborgshemmet ersättes med ett skol- och yrkeshem beläget i Axbergs kommun, Örebro län, i Lillåns samhälle ca 6 km från Örebro stads centrum. Avståndet från centrum har i såväl utredning som proposition felaktigt angivits till 3 km.

Beredningen har efter fleråriga utredningar, med besök bl. a. i Laxå, Nora, Lindesberg, Askersund och Axberg, stannat för att föreslå sistnämnda kommun som lämplig ort för hemmets förläggande. I Axbergs kommun har beredningen gjort flera besök och därvid ingående tagit ställning till hemmets förläggande till samhället Ölmbrotorp, beläget ca 15 km från Örebro stads centrum, i vilket samhälle kommunen förklarar sig vilja tillhandahålla mark gratis för skolans behov. I samhället finnes nyligen utförda vatten- och avloppsanläggningar med höggradig rening av avloppet. Därjämte finnes utmärkta möjligheter till trivsamt bostadsbebyggelse för hemmets anställda. Kommunikationerna med Örebro stad sker med järnväg och linjebuss, och utmärkt väg finnes.

Trots detta kommunens erbjudande har beredningen enhälligt föreslagit att skolan förläggas till Lillån å ett markområde beläget norr om samhället utanför den egentliga bebyggelsen och med expansionsmöjligheter i norr och öster. Kommunen kommer att till området draga ledningar för vatten och avlopp. I Lillåns samhälle kommer kommunen att i den mån så behöves anskaffa bostäder till skolans personal.

Beredningen har utarbetat fullständiga förslag för hemmets förläggande till Lillån och därmed räknat med väsentligt utökade resurser och uppgifter. Utökningen avspeglas också i det relativt stora markområde som föreslagits inköpas för hemmets räkning.

I propositionen anföres:

Delegationens förslag beträffande förläggningen av det nya flickhemmet har erhållit ett övervägande positivt mottagande. Förslaget har uttryckligen tillstyrkts av bl. a. direktionen för Salberga sjukhus, länsstyrelsen i Örebro län samt förste provinsialläkaren i länet och länsarkitektkontoret därstädes ävensom Svenska landstingsförbundet, Svenska psykiatriska föreningen och Riksförbundet för utvecklingsstörda barn.

Statskontoret har ställt sig tveksamt med hänsyn till tänkta risker att hemmet kan bliva kringbyggt.

Arbetsmarknadsstyrelsen har på begäran företagit en inventering av ur allmänna arbetsmarknadspolitiska synpunkter lämplig lokalisering av hemmet och därvid föreslagit Askersund som lämplig ort.

Det är också känt att rektorn vid Vänersborgsskolan tillstyrkt lokaliseringen av hemmet till Lillån.

I propositionen föreslås hemmet förlagt till Laxå. Departementschefen anför:

Med hänsyn till Örebro stads snabba tillväxt samt den förordade platsens närhet till stadens centrum och områdets ofördelaktiga belägenhet mellan den starkt trafikerade riksvägen nr 10 och planerad trafikled på områdets andra sida kan det ifrågasättas, om icke de nackdelar, som nu vidlåder hemmet i Vänersborg, så småningom kommer att göra sig gällande även på den nya förlägningsorten.

Såvitt känt är finnes icke någon planerad trafikled öster om nuvarande riksväg 10. Kommunens planläggning av samhället har icke heller berört det aktuella området.

En enhällig expertutredning har föreslagit ett nytt skol- och yrkeshem: Axbergsgården. De invändningar häremot som har framförts synes vara av sådant slag att åtgärder kan vidtagas så att förlägningsorten i Lillån kan bli helt accepterad. Risken av en kringbyggnad av hemmet i framtiden är obefintlig, och redan nu kan byggnadsplan för området utläggas, därvid hänsyn togs till tänkbart markbehov för hemmets kommande utbyggnad.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte

1) avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 72 i vad den avser förläggande av skol- och yrkeshem för flickor till Laxå,

2) besluta att i enlighet med mentalsjukvårdsberedningens byggnads- och utrustningsdelegations förslag skol- och yrkeshemmet förläggas till Lillåns samhälle i Axbergs kommun.

Stockholm den 5 april 1961

Per-Eric Ringaby

Carl Eskilsson